

در عرس مجاز امام صادق علیه السلام

المنطق

شرائط تناقض

جلسه ۸۹

استاد فرخی

اختلاف در متناقضین:

برای آنکه دو قضیه متناقض باشند، باید از سه جهت با هم اختلاف داشته باشند:

۱. کم : (کلیت و جزئیت).

۲. کیف : (ایجاب و سلب).

۳. جهت :

الف : اختلاف در کم : اختلاف در این جهت، این معنی است که باید یکی از دو قضیه کلی و دیگری

جزئی باشد

ب : اختلاف در کیف : اختلاف در این جهت، این معنی است که باید یکی از دو قضیه موجه و دیگری

سالبه باشد.

ج : اختلاف در جهت : شامل دو صورت است.

۱. نقیض صریح .

۲. لازم نقیض .

تفاوت بین کل و جزء با کلی و جزئی

در کل و جزء، حمل کل بر اجزاء صحیح نمی باشد، مثلاً : صندلی متشکل از : چوب و میخ و رنگ

است. در اینجا نمی توان گفت : میخ صندلی است، یا چوب صندلی است.

اما در کلی و جزئی، حمل کلی بر جزئی صحیح است، مثال : انسان کلی است و زید جزئی .

یعنی صحیح است که گفته شود : زید انسان است.